

tekst D. DE BRUIN

GEWOGEN

Een venster op de hemelDr. Ewald Mackay, Een venster op de hemel.
De Banier, ISBN 978 94 6278 147 4, 247 pagina's, € 14,95

Christelijk leraarschap in de praktijk

'De kernvraag van dit boek' is volgens de schrijver 'op welke wijze kun je als christelijk leraar vanuit de inhoud van de schoolvakken verbindingen leggen tussen confessie en professie? Metaforisch gezegd: hoe kun je als leraar vanuit je eigen klaslokaal in het Grote Huis van de christelijke geloofstraditie een venster openen op de hemel?' (pagina 15).

De eerste twee hoofdstukken in het boek zijn een theoretische verkenningstocht naar een reden waarom er bij velen in het onderwijs zo'n verlegenheid is om 'tot een eenheid van confessie en professie te komen'. Twee oorzaken worden met name genoemd. 'Deze oorzaken liggen deels op het vlak van de externe druk van het Nederlandse onderwijsbeleid inzake het onderwijs, deels op het vlak van het dualisme binnen de Europese moderniteit en postmoderniteit en het risico van dualisme binnen de reformatische wereld' (pagina 44). Eenvoudig gezegd: de christelijke leraar laat zich te veel beïnvloeden door de onderwijsinspectie en in deze tijd van verwereldlijking weet hij onvoldoende beginsel en praktijk, leer en leven, als een eenheid te zien.

Mackay pleit ervoor om tegenover de weerbarstige praktijk van overheidsdruk op het onderwijs moed te tonen om als christelijke school een eigen koers te varen. Tegenover het dualisme stelt hij het monisme dat God de enige verklaring is van alle verschijnselen. 'God is één enig God en de werkelijkheid is Zijn schepping'



(pagina 57). 'Vanuit dit ideaal van een moedig monisme kunnen we, naar ik hoop, in een nieuwe eenheid des levens wandelen in afhankelijkheid van God' (pagina 62).

Praktijk

Waar moet het in de lessen om gaan? Mackay: 'Het moet gaan om de vorming van een christelijk wereldbeeld en de overdracht daarvan aan de kinderen, leerlingen en studenten. (...) De vensters van de klaslokalen worden dan gericht op de hemel' (pagina 62). Als dat niet gebeurt, bestaat het risico dat we de leerlingen na de gebruikelijke dagopening op een seculiere wijze klaarstomen voor de samenleving, aldus de schrijver. En leerlingen alleen laten inburgeren in de reformatische traditie betekent dat de vensters dichtgaan.

Om de theoretische inleiding van het boek handen en voeten te geven, is een

groot aantal voorbeeldlessen uitgewerkt. Daarin ligt steeds de nadruk op de mogelijkheid en taak om vanuit de eigen lespraktijk een venster op de hemel te openen. Zowel voor de basisschool, de middelbare school als de hogeschool wordt een zes- of zevental lessen aangeboden. Dat een les godsdienst of geschiedenis wordt beschreven, ligt voor de hand; maar ook andere vakken komen ter sprake: rekenen, muziek, scheikunde, Engels, wiskunde. Vooral de wiskundeles over de schaduw naar aanleiding van de zonnewijzer van Hizkia uit 2 Koningen 20:1-11 spreekt tot de verbeelding. Eén zo'n wiskundeles samenstellen is overigens gemakkelijker dan vier per week. En dat een biologieles over cellen onder een microscoop tot verwondering leidt, is niet alleen begrijpelijk, maar ook verblijdend.

Waardering

Mackay toont zich in dit boek een vaardig schrijver die veel ter overdenking doorgeeft. In het eerste deel is het taalgebruik niet altijd gemakkelijk, soms zelfs wat filosofisch. Een zin als: 'We mogen immers in deze werkelijkheid met geestelijke ogen en in eschatologisch licht Zijn signatuur proberen te ontdekken, omdat het alles Zijn (her)schepping is', vraagt op z'n minst een toelichting (voor de eenvoudige lezer). De schrijver beschouwt zijn boek 'als een steen in de vijver om het denken over deze zaken op gang te brengen' en niet als een absolute waarheid (pagina 16). Bij de een zal deze steen vast meer (en langer) rimpelingen veroorzaken dan bij de ander.



De uitwerking van de lessen in het tweede deel van het boek bewijst dat er in alle vakken op een boeiende wijze christelijk onderwijs gegeven kan worden.



Zeker het eerste deel van het boek zou aan toegankelijkheid gewonnen hebben als het taalgebruik minder moeilijk en iets uitgebreider was geweest. Of de lat die de schrijver neerlegt soms toch te hoog ligt, mag de lezer bepalen.